

***Duhovni lik i značenje krčkoga biskupa Antuna Mahnića (1850.-1920.) –
Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga prigodom
prijenosa Mahnićevih posmrtnih ostataka iz Zagreba
u Krk 23. studenoga 2002. godine, Krk, 2006.***

U Zborniku su objavljena priopćenja – integralna i dopunjena – sa znanstvenoga skupa. Specifičnost ove edicije sastoji se u tome da je svaki predavač obradio samo jedan segment Mahnićeva djelovanja, dok je jedino urednik, dr. sc. Anton BOZANIĆ, pokušao dati svoj zasebni doprinos upoznavajući nas s više aspekata Mahnićeva lika i djelovanja.

Antun Mahnić, iz goričkoga dijela Slovenije, prisjetimo se, bio je ponajprije svećenik i odgojitelj, zatim profesor, javni djelatnik, pisac i izdavač, a ljudi iz naših primorskih krajeva najviše ga pamte kao prepoznatljiva krčkoga biskupa.

Na početku Zbornika nalazimo pozdravnu riječ krčkoga biskupa mons. Valtera ŽUPANA koji Mahnića predstavlja kao ordinarija koji je nadrastao svoju sredinu.

Uvodno slovo napisao je urednik dr. sc. Anton Bozanić koji Mahnića prepoznaje kao čovjeka jasnih vizija i akcija. Mahnić je, naime, bio u prvome redu pastoralac čiji je interes djelovanja bio zaista raznolik, a sve njegove pastoralne aktivnosti bile su ponajprije u službi duhovne izgradnje vjernika.

Kardinal mons. Josip BOZANIĆ, zagrebački nadbiskup, i sam otočanin, istaknuo je Mahnićevu ekleziologiju kao podlogu cjelokupna njegova djelovanja. Upoznaje nas s Mahnićevim stajalištem o važnosti poznavanja filozofije, budući da je u svojem pisanju Mahnić kao uzore nalazio istaknute filozofe i teologe. Tako je među prvima uvidio i važnost uloge laika u Crkvi, te je pokrenuo organizaciju laika i osnivanje Hrvatskoga katoličkog pokreta.

Dr. sc. Antun TAMARUT progovara o izvorima duhovnosti u biskupa. Autor upozorava na Mahnićevo prihvaćanje drevnoga aksioma – *Gratia supponit naturam*. Upoznaje nas s biskupovom duhovnom veličinom i krjepošću, njegovom iznimnom snagom u obrani od oštrog protivnika te navodi duhovnu literaturu i pojedince kojima se nadahnjivao. Stalni izvor s kojega je crpio svu snagu svakako je bilo Sv. Pismo. Krčani su ga, pak, iznimno cijenili zbog njegova zalaganja za glagoljicu i staroslavenski jezik u liturgiji.

Dr. sc. Anton Bozanić, u članku pod naslovom “Mahnićev duhovni i pastoralni odgoj klera”, navodi koje je sve inicijative taj krčki biskup pokrenuo u svojoj biskupiji u radu sa svećenicima te ističe ključnu ulogu tadašnjih masovnih medija koji predstavljaju sredstvo za povezivanje i komunikaciju među svećenstvom.

Dr. sc. Franjo VELČIĆ opisao je Mahnićevu brigu oko pastora za potrebe vjernika, koja se sastojala, između ostaloga, od organiziranja kateheza za vjernike različite životne dobi, brige oko misija, utemeljenja različitih bratovština i socijalne skrbi za najpotrebnije. Mahnić je, prema sudu dr. sc. Velčića, imao sluha za duhovne i

materijalne potrebe svojih vjernika te je uspio podići religiozno-moralnu i društvenu razinu svojega naroda.

U članku "Briga biskupa Mahnića za liturgiju prema aktima prve krčke sinode" mr. sc. Ivan MILOVČIĆ predočuje prelazak Mahnića iz Gorice u Krk, organiziranje prvoga krčkog sinoda te nam tumači kakvo je stajalište Mahnić imao prema liturgiji i kako je riješio u svojoj biskupiji pitanje liturgijskoga jezika. Milovčić ističe kako je Mahnić među prvima otvorio novu temu u liturgiji – temu komunikacije, koja će tek u budućnosti postati aktualna.

Još jedan biskup, ovoga puta gospičko-senjski, dr. sc. Mile BOGOVIĆ progovara o aktualnosti Mahnićevih akcija u organiziranju laikata i Hrvatskoga katoličkog pokreta. Bogović uspoređuje Mahnićevo vrijeme s današnjim te zaključuje kako nam on i danas može poslužiti kao učitelj.

Dr. sc. Joško PIRC objavio je članak pod naslovom "Vloga dr. Antona Mahnića v slovenskem javnem i cerkvenem življenju", pokazavši u čemu je Mahnić ostao prepoznatljiv u slovenskome javnom i vjerskome životu prije nego što je postao krčki biskup.

U priopćenju Irene ŽUŽIĆ naslovljenu "Ključne teme i naglasci u Mahnićevim poslanicama mladima", autorica upozorava na one izraze i sadržaje o kojima je Mahnić najčešće progovarao mladima.

Vice BLEKIĆ iznosi svjedočanstva suvremenika o Mahniću – među kojima se nalaze mnoge poznate osobe iz javnoga i crkvenoga života koje su iznimno cijenile krčkoga biskupa i njegov napor u zalaganju za dobrobit uže i šire zajednice.

Dr. sc. Anton Bozanić želio je u još jednome članku istaknuti još neke značajnije Mahnićeve aktivnosti u Krčkoj biskupiji i na širem planu – u prvome redu Mahnićev rad za opće dobro ljudi koji su bili povjereni njegovoj pastoralnoj brizi.

Antun BADURINA u svojem je članku valorizirao Mahnića razmišljanjima tijekom proteklih 80 godina. Ističe samo neke od kvaliteta koje su resile slavnoga biskupa kao što su "vizionar, tipični inicijator, vođa, prorok".

Pri kraju Zbornika nalazimo izvatke iz Mahnićevih duhovnih misli, a posljednji prilog je onaj mr. sc. Ane MAHNIĆ-ĆOSIĆ u kojemu nas upoznaje s hrvatskim ogrankom obitelji Mahnić, o kojemu se veoma malo znalo pa je tekst tim zanimljiviji.

Dr. sc. Aleksandra GOLUBOVIĆ